

[Pürschel.]

ling i høj Grad, og skulde nye Vanskeligheder komme, har vi Ret til at haabe, at Fællesfølelsen mellem de tre Folk paa tilsvarende Maade vil faa en nyttig Betydning.“

Jeg har ønsket at stille disse to Udtalelser overfor hinanden og understrege, at det jo ikke blev ved Følelsen i Krigens Tid, men at man ogsaa snakkede sammen.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Jesper Simonsen har Ordet for en kort Bemærkning.

Jesper Simonsen: Det ærede Medlem Hr. Pürschel ved jo meget vel, at jeg ikke har nogen Skræk for Forstaaelse mellem de nordiske Lande, han ved jo meget vel ogsaa fra tidligere Diskussioner, at jeg har fremhævet saa stærkt som nogen Værdien af Samarbejdet mellem de nordiske Lande. Hele min Tale er jo for øvrigt Udtryk for en Anerkendelse meget stærkere end den, der kommer frem fra konservativ og Venstres Side, og for en høj Vurdering af Værdien af internationalt Samarbejde og Forstaaelse; det er jo udelukkende det, jeg fremhæver. Men jeg har taget Afstand fra, at man skulde gaa ind i internationale Forhandlinger for at opretholde noget Militærvæsen, for at afstive hinanden i Opretholdelsen af Militærvæsenet; det ser jeg ikke nogen Nytte af, og jeg tror ikke, der er nogen Nytte eller Glæde for de nordiske Folk i at forsøge paa at træffe saadanne Aftaler.

Det ærede Medlem Hr. Pürschel citerede jo heller ikke rigtigt, naar han fremhævede de Ord, som skulde være sagt, og som jeg derefter omskrev til Udtrykket Entente, for det, det ærede Medlem Hr. Holger Andersen ønskede, var fælles Neutralitetsforanstaltninger. Jeg gad vide, hvad fælles Neutralitetsforanstaltninger skulde bestaa i, naar det ikke skulde være noget i Retning af en militær Forstaaelse, en Militærentente, specielt naar det er fra konservativ Side, man fremhæver, at man ønsker fælles Neutralitetsforanstaltninger. Vi ved, hvad man fra den Side forstaar ved Neutralitetsforanstaltninger.

Axel Dam: Et militært Forslag maa selvfølgelig kritiseres ud fra militære Synspunkter, nemlig ud fra de militære Op-gaver, Forslaget stiller sig, og Mulighederne for deres Løsning, og i den Anledning rettede jeg forskellige Spørgsmaal for at faa mere Klarhed. Jeg kunde ogsaa efter den

senere Forhandling have stillet det Spørgsmaal, hvorledes man skelner mellem tilfældige og forsætlige Neutralitetskrænkelser. Men da jeg vel neppe faar noget Svar paa det, kan det vist ikke nytte at spørge derom. I Stedet for at svare paa de af mig stillede Spørgsmaal fremstillede den højtærede Udenrigsminister mig med Krigsmaling paa, det vil vel sige som Militarist. Et meget anset Blad her i Byen har ogsaa faaet det Indtryk af min Tale, at Retsforbundet gik imod Afrustning, fordi jeg kritiserede det foreliggende Lovforslag, som dog kun er et Nedrustningsforslag, ikke et fuldstændigt Afrustningsforslag. Det taler om Kanoner, og Kanoner hører dog vel med til militært Udstyr og Rustning. Derfor maa det kritiseres militært. Om et virkeligt Afrustningsforslag, kan der overhovedet ikke føres nogen Militærdebat, men kun en Debat om Udenrigspolitik og international Politik. Hvorledes Retsforbundet vil stille sig til Princippet Afrustning, kan der ikke være nogen Tvivl om. Mellem Retsstater findes der overhovedet ikke nogen Mulighed for Krigsaarsager, saa længe de vedbliver at være Retsstater og f. Eks. ingen Toldgrænser har at forsvare. Vort Maal er jo at faa alle Stridigheder, ogsaa de internationale, afgjort paa retslig Maade, efter faste Regler. Foruden at være Danske føler vi os ogsaa som Verdensborgere og dermed som stærkt interesserede i efter Evne at stræbe hen imod det Maal, som alle Folk sukker efter: Afrustning og varig Fred. Derfor sympatiserer vi ubetinget med de Motiver, der hos den højtærede Regering ligger bagved dette Lovforslag; vi ønsker ikke at tages til Indtægt som militaristisk indstillede. Jeg skal gerne, hvis det kan interessere — og for Resten ogsaa ellers — meddele min personlige Stilling til Spørgsmaalet Afrustning, og jeg skal — hvad der vel ikke er alt for almindeligt i denne Sal — gøre det med fuldstændig Ærlighed uden noget som helst Hensyn til, hvor mange eller hvor faa af mine Vælgeré der deler mit Synspunkt i denne Henseende.

Jeg er baade af Temperament og Princip Pacifist, det vil sige, hvad man kalder Fredsven, dog ikke i den Forstand, at jeg altid vil købe Freden for enhver Pris, f. Eks. for den Pris, at Retten trædes under Fødder, og at et Folk underkues af et andet Folks Magthavere, naar det har Magt til at afvæge det. Jeg finder Anvendelse af Magt fuldstændig moralsk berettiget overfor Retskrænkelser. At Danmark ikke kan føre en Eksistenskamp mod en Stormagt, er vel